Várhegyi Éva

# Milyen felelősség?

VISSZHANG - LII. évfolyam 13. szám, 2008. március 28.

Volt egy agyament népszavazás, amelyen abszolút nem oda való kérdésekről lehetett állást foglalni. Ehhez párosult az ellenzék részéről egy hazug propaganda a három igen érdekében, amelyhez egy sor hangos érdekcsoport (orvosok, diákok, vasutasok) sztrájkig is elmenő támogatása nyomatékosított. A három nem mellett csupán az SZDSZ kampányolt, míg a meghatározó erejű, a miniszterelnököt is adó kormánypárt az érdektelenségre, a népszavazás elszabotálására játszott. Ezek után, igencsak meglepő módon, Dessewffy Tibor és Sebők Miklós (*Kifulladásig avagy az értelmiség árulása*, ÉS, 2008/12.) az értelmiséget vádolja árulással, amiért nem orientálták kellően a magyar állampolgárokat. "A társadalmi elit nem bújhat el a felelősségvállalás elől... (...) Nekik kellett volna egy megtépázott hitelességű kormány helyett és mellett a hidegfejű racionalitást képviselni a vitákban." Azt nem árulják el a szerzők, miként lehet a racionalitást képviselni egy nyilvánvalóan irracionális, a zsigeri indulatokra építő népszavazási kezdeményezés kapcsán. Talán nem véletlen, hogy a "hidegfejű racionalitástól" aligha idegenkedő SZDSZ sem ezt az utat választotta, hanem a Kádár-rendszerrel szembeni (zsigeri) ellenérzésre játszott kampányában. Az sem világos nekem, miként kérhető számon a mostani népszavazás kapcsán az "érdemi vitákat elsunnyogó, (...) a pozíciójukat, nyugalmukat féltő szakértelmiségiektől", hogy "a 2006-os kampány előtti relatív józansággal" szálljanak szembe a 14. havi nyugdíj paternalista jövőképével, vagy rántsák le a leplet a radikális adócsökkentés Matolcsy-féle programjáról.

A magamfajta közgazdászok, két kivétellel, még azt is megkapták a szerzőpárostól, hogy nemcsak "kihúzták magukat a népszavazási kampány megpróbáltatásai alól", hanem ráadásul - a vádaskodók feltételezése szerint - "mindennek a hátterében egyfajta önáltató (vagy éppen a foglalkoztatójuk által előírt) "pártatlansági" ideológia áll". Magyarán: a gyávaság. Ha Dessewffyék nem a prekoncepciójuktól elvakultan szemlézték volna a sajtót, talán észrevették volna az ÉS február 29-i számának 4. oldalán - Bokros Lajosnak a köztehervisélés reformjáról írott cikke után, amely csak nem kerülhette el a figyelmüket - a HÁROM NEM felütéssel kezdődő szavazási ajánlást, amelyet 16 értelmiségi, köztük hat közgazdász jegyzett. A szöveget az a Bauer Tamás fogalmazta, aki, valóban egyedüliként, ahol csak módja volt, didaktikusan kifejtette a három nem melletti érveket. Az oktatás és az egészségügy gazdaságtanának szakértői azonban már régóta folytatnak felvilágosító tevékenységet a legkülönbözőbb sajtófórumokon, az érintett szakkérdésekben nem járatos kollégáik pedig makrogazdasági és gazdaságpolitikai megközelítésből állnak ki a reformok mellett, még akkor is, amikor a politikusok egyre inkább kifalcolnak azok mögül. Eközben, ha kell, azt sem rejtik véka alá, mikor válik egy-egy reformintézkedés a politikai kompromisszumok miatt szakmailag kétes értékűvé. A szerzőkkel ellentétben én úgy gondolom: a politikai propagandával szemben ebben áll az értelmiségi felelősség.

**Várhegyi Éva**